

**Relationen mellan fostermödrars mentala representationer av
anknytning och deras representationer av omvårdnad**

Catharina Löqvist

VT 2007

D-uppsats i psykologi

Handledare: Elia Psouni

Högskolan Kristianstad
Institutionen för beteendevetenskap

Relationship between foster mothers' mental representations of childhood experiences and representations of caregiving

Catharina Löqvist

The purpose of this study was to examine the connection between foster mothers' mental representations of attachment relationships to their parents during their own childhood, and their mental representations concerning their relationship as caregiver to their foster child. Data was collected via two structured interviews, the *Adult Attachment Interview* (AAI: George, Kaplan & Main, 1985) and the *Caregiving and Attachment Interview* (CAI: Bengtsson & Psouni, 2007). It was hypothesized that there was an association between the foster mothers's experienced relations to her own parents and the relationship she develops with her foster child. It was revealed that there was a high concordance between the classification of the mothers' current state of mind with respect to attachment (AAI), and their state of mind with respect to caregiving (CAI). Further statistical analysis showed significant correlations between AAI and CAI regarding reported experiences of love and rejection as well as states of mind score with respect to passivity, metacognitive processes and coherence of cognitive thought. Foster mother's that showed dismissive or preoccupied relationship with their caregiver during the childhood could however develop autonomous relation with their foster child.

Keywords: Attachment, foster care, foster children, foster parenting, foster mothers.

Relationen mellan fostermödrars mentala representationer under barndomen och representationer av omvårdnad.¹

Catharina Löqvist

Studiens syfte var att undersöka relationen mellan fostermödrars mentala representationer av anknytning i sitt förhållande till sina föräldrar under barndomen och deras mentala representationer av sitt förhållande som omvårdare till sitt fosterbarn. Data samlades via två strukturerade intervjuer, *Adult Attachment Interview* (AAI: George, Kaplan & Main, 1985) och *Caregiving and Attachment Interview* (CAI: Bengtsson & Psouni, 2007). Hypotesen var att det skulle finnas ett samband mellan hur fostermödrar upplevde sitt förhållande med sina egna föräldrar, och hur de representerar sitt förhållande till sina fosterbarn. Resultaten visade en överensstämmelse mellan hur fostermödrars nuvarande tankar och känslor angående anknytning och deras tankar och känslor som vårdare till sina fosterbarn. Vidare analys visade starka samband mellan AAI och CAI när det galler upplevelser av kärlek, avvisande och mentala tillstånd av skuld känsla, reflektion och konsekvent tänkande. En fostermamma som uppvisade missnöje eller självupptaget förhållande med sin omvårdare under barndomen, kan dock utveckla ett balanserat förhållande med sitt fosterbarn.

Nyckelord: Anknytning, fosteromvårdnad, fosterbarn, fosterföräldraskap, fostermödrar.

Under det senaste årtiondet har miljontals utsatta barn i västvärlden placerats i fosterhem (Orme, Buehler, McSurdy, Rhodes & Cox, 2003). Grundläggande orsaker till att barn och ungdomar placeras i fosterhem belyses i Mullins och Tisaks (2006) studie. I första hand har avsikten varit att flytta barnen från en vådlig omgivning där de bland annat har utsatts för fysiska och/eller emotionella övergrepp. Toth, Cicchetti, Macfie och Emde (1997) menade (enligt Ackerman och Dozier, 2005), att barn som har placerats i fosterhem med anledning av missbehandling så som försummelse, fysiska, psykiska och/eller sexuella övergrepp har negativa uppfattningar om sig själva och andra. Det grundläggande konceptet av negativa uppfattningar av sig själv och andra har sitt ursprung i Bowlbys teori av inre arbetsmodeller som anses fungera som ett mellanled för tidigare erfarenheter och nyskapande relationer. Orme och Buehler (2001) sammanfattar flera studier som visar att barn som har placerats i fosterhem löper en större risk att utveckla oro och depression. Orme, Buehler, McSurdy, Rhodes, Cox och Patterson (2004) har menat att de barn som inte uppvisar mentala problem som oro och

¹ Jag vill tacka min handledare Elia Psouni för den feedback och tid du har lagt ner på min uppsats samt visat ett stort intresse för min ämnesval. Cecilia Forsbrand för ett bra samarbete av datainsamlingen. Min sambo Anders Rosvall för all tid du ägnat åt att hjälpa mig med svåra översättningar och genomläsningar av uppsatsen. Min mamma Margaretha Löqvist, min moster Helén Petterson och kollegan Lena Bjärlestam för ni tipsade mig om fostermammor som kunde tänka sig bli intervjuade. Men framförallt ett stort tack till alla fostermammor som ställde upp på intervjun. Utan er alla hade inte min studie blivit genomförbar, tack.

depression ändå löper en högre risk att utveckla sådana tillstånd till följd av senare negativa erfarenheter av övergrepp och försummelse. Faktorer som emotionella och beteendemässiga problem hos barn är företeelser som fosterföräldrar ofta stöter på. Frågan är huruvida de ändå lyckas relatera till sina fosterbarn på ett sådant sätt som förebygger senare svårigheter hos dessa redan utsatta barn. Denna studie fokuserar fosterammors mentala representationer av sin relation till sina fosterbarn.

Fostring och motivation

Orme, Cuddeback, Buehler, Cox och Le Prohn (2007) hävdar att det finns olika standardiserade skalor som kan beskriva aspekter av fostran som fosterföräldrar ofta är involverade i. Mätningarna är dock begränsade inom forskningsområdet och är därmed snäva inom området. Orme med kollegor (2003) har refererat till studier som har utfört mätningar av unika aspekter av fostran. Påståendena i mätningen innefattar fosterföräldrars motivation till att lyckas med fostran, de attityder som uppkommer kring fosterbarnens egna föräldrar och förhållande till socialarbetarna samt attityder om socialarbetarna. Orme med kollegor (2003) diskuterar studier som särskilt inriktat sig på motivationen till att fostra. De fosterföräldrar som väljer att fortsätta arbeta med fosterbarn har ofta en större tillfredsställelse med sitt göromål, eftersom deras fostringsmotivation och deras upplevda fostringserfarenheter är i harmoni (Rodger, Cummings & Leschied, 2006). The Foster Parent Satisfaction Survey (FPSS) utvecklad av Denby med kollegor (1999) har analyserat specifika drivkrafter hos fosterföräldrar som inkluderar åsikter om sin egen roll som fosterförälder och deras attityder kring fostring i allmänhet. Denby och kollegor (1999) fann att fosterföräldrars nöjdhet med sin fostran var associerad till att vilja ta hand om barn som behöver kärleksfulla föräldrar, till socialarbetares uppskattning av fosterföräldrarnas arbete och till tillgänglighet av den information av socialarbetaren som fosterföräldrarna tyckte var nödvändig. Vidare har det visat sig att personer med resurser som kärleksfull support, god ekonomi och personer som är benägna att förmedla andra människors medkänsla hade högre benägenhet att ta sig an barn med speciella behov och låta dem bo i deras hem (Rhodes, Orme, Cox och Buehler, 2003). Rhodes med kollegor (2003) har vidare påstått att fosterfamiljer med den kombinationen av sådana resurser har en bättre förmåga att bemöta barnen och det är mer sannolikt att de fortsätter med sitt fosterföräldraskap. Rodger med kollegor (2006) fokuserar faktorer till varför familjer väljer att bli familjehem och nämner de mest förekommande anledningar till att ta sig an andras barn är viktiga för framtida rekryteringssatsningar. Rodger med kollegor (2006) ådagalägger i Anderssons (2001) och Ortizs (2002) forskning att de mest förekommande anledningarna till att ta sig an fosterbarn visade sig vara en önskan att hjälpa barn, att vilja adoptera, en önskan av kvinnor i dessa familjer att vilja stanna hemma och ta hand om egna barn och fosterbarn istället för yrkesarbete utanför hemmet samt en önskan att vilja "fylla ett tomrum". Andra anledningar till att ta sig an fosterbarn är enligt Cole (2005) fosterföräldrarnas vilja att ge fosterbarnen en omvårdnad de själva inte fick under sin barndom eller oförmåga att få biologiska barn.

Fosterföräldraskap/fostermoderskap och dess kvalitet

Orme med kollegor (2003) har i sin studie menat att fosterhem måste kunna förmedla förmågorna att tillfredsställa fosterbarns grundläggande emotionella och fysiska behov för att överhuvudtaget anses vara lämpliga och kvalificerade familjehem. Generell familjehemskvalité anvisar främst ett kärleksfullt hem, men även att fosterbarnets

individuella behov tillgodoses, såsom medicinska behov, utvecklingsbehov och tandläkarvård. Shlonsky, Duerr-Berrick och Garfinkel (2001) refererade en studie som fokuserade på vad socialarbetare anser vara viktiga egenskaper hos fosterföräldrar. Tre viktiga egenskaper kom fram; (1) en förståelse och acceptans mot socialarbetare och deras arbete, (2) grundläggande omvårdnadskriterier för barn, så som värme, positiv interaktion, bra hemomgivning, disciplin och kontroll, (3) en förmåga att kunna hantera barnens svårigheter samt att kunna samarbeta med barnens biologiska föräldrar.

Ackerman och Dozier (2005) har lyft fram att olika fosterföräldrar anger att de spenderar olika mycket tid och energi på sin relation och omvårdnad med sina fosterbarn och de barn som hamnar hos fosterföräldrar som satsar mindre tid och energi på sin emotionella relation med barnet har en större potential att utveckla en nedvärderande bild av sig själva, till skillnad från de barn som blir placerade i fosterhem med accepterande och delgivande omvårdnad. Bates och Dozier (2002) menar att fostermammors emotionella omvårdnad beror på faktorer (deras anledningar till att bli fosterförälder) såsom det stöd de får utav socialarbetare samt det stöd de får utav sin partner, sina vänner och anhöriga. Andra faktorer som predicerar kvalitén hos fostermödrar och deras relation till fosterbarn är deras egna mentala representationer om relationen till fosterbarnet. Aktuell forskning har tytt på att spädbarn som placeras i hem där fostermamman är självständig och har en balanserad syn på sig själv och sin roll som mamma, utvecklar en säkrare anknytning i relationen till fostermamman, till skillnad från de spädbarn som placerats i hem där fostermamman inte har en sådan balanserad syn (Bates & Dozier, 2002). En signifikans har anträffats mellan relationen till föräldrars inre mentala representationer av deras egna föräldrar och deras barns anknytningskvalité (Odipo, 2002).

Anknytningsteori

Anknytningsteorins grundläggande begrepp bygger på spädbarns formning av anknytning till sin mamma eller omvårdare. Bowlby (1969, 1982, 1991) menade att anknytningen i en relation gynnar barnets överlevnad och därmed är knuten till biologiska yttringar och funktioner. Tidigare livserfarenheter skapar inre mentala representationer om en själv, om andra människor och om relationer. Mentala representationer, även kallade inre arbetsmodell, har en perceptuell verkan att filtrera sociala stimuli och därav tolka intryck. Arbetsmodellen har en benägenhet att ledsaga barns förväntningar och beteende i relationer och fungerar därmed som en grund för emotionell och social utveckling under hela livet. Enligt Ainsworth med kollegor (1978) finns det 4 anknytningsstilar: (1) undvikande, vilket innebär en likgiltighet hos barnet gällande separation mellan denne och föräldern, (2) säker, då barnet visar tecken av saknad efter föräldern då en separation har skett, men snart söker interaktion även hos andra omvårdare, (3) orolig där barnet visar stark oro för separationer och hyser en stor rädsla för nya omgivningar och (4) till synes oorganiserat beteende, vilket innebär att barnet verkar sakna mål och intentioner vid separationer. Ett barn med säker anknytningsstil tenderar att utveckla en inre arbetsmodell av sin omvårdare som tillgänglig och hjälpsam, medan ett barn med orolig anknytningsstil utvecklar en inre arbetsmodell av sin omvårdare som tillgänglig vid behov (Mennen & O'Keefe, 2005). Enligt van IJzendoorn (1995) har forskning visat att barns anknytningsstil är tämligen stabil över tid. Nyare forskning har dock påvisat att de faktorer och händelser som kan

förekomma i livet kan ge upphov till förändringar i anknytningsstilen. Ett exempel på detta är hur missbehandlade barn kan senare utveckla säker anknytningsstil till andra omhändertagande vuxna trots att barn med en traumatisk bakgrund har en större benägenhet att skapa negativa mentala representationer om sig själva och ha en misströstan om andra gällande nära relationer (Mennen & O'Keefe, 2005). Detta är ett viktigt fynd därför att det tyder på att det är möjligt för en individ att bearbeta sina tidiga negativa erfarenheter och tänka kring dem på ett balanserat sätt.

Vuxenanknytning

Att förstå vuxenanknytning och dess funktion är en viktig företeelse på grund av att den har en stor påverkan och formning av individens föräldraroll. Forskning gällande anknytning hos vuxna har visat att de mentala representationer som rekonstruerar anknytningsrelaterade barndomserfarenheter är en nyckelfaktor för att fixera formningen av anknytningsrelationen mellan dem själva och deras barn (Bengtsson & Psouni, 2007). Dozier et al., (2001) visar att fostermammors egen anknytning har verkan på den omvårdnad som ges till fosterbarnet. McWey (2004) har pekat på att det finns ett starkt samband mellan en individs erfarenheter tillsammans med sina föräldrar och kapaciteten att knyta an senare i livet, vilket betyder att anknytningsmönster blir formade i tidig ålder och har betydelse för framtida relationer. Bengtsson och Psouni (2007) har betonat att anknytningsrepresentationer har en betydelsefull effekt på omvårdnadsbeteenden och därmed är en grund till förståelsen gällande omvårdnad. George och Solomon (1999) menar att faktorer som den sexuella relationen mellan en moder och hennes partner, relationer med väninnor, varje enskilt barns behov av omvårdnad samt hennes egna anknytningsrepresentationer påverkar den omvårdnad hon ger. *Adult Attachment Interview* (AAI: George, Kaplan & Main, 1996) är en strukturerad intervju som har används för att undersöka vuxna människors egna anknytningsrepresentationer till deras omvårdare under barndomen. Bengtsson och Psouni (2007) diskuterar en överensstämmelse mellan anknytningsrepresentationer hos en individ och hennes förmåga att ge trygghet till sitt barn. Detta betyder att om en ung vuxen har ett balanserat sinnetillstånd (state of mind) till följd av sina anknytningsrepresentationer och anser att hon/han har haft en upplyftande och högt skattad relation med sin omvårdare där både positiva och negativa perspektiv är skildrade, är det stor sannolikhet att denna persons barn får en liknande omvårdnad. Likaså om den unga vuxna har negativa anknytningsrepresentationer, får deras barn med större sannolikhet en liknande omvårdnad.

Omvårdnad (caregiving)

Liksom anknytningen ses omvårdnaden som ett kontrollsystem för ens beteende. Den viktigaste skillnaden mellan anknytning och omvårdnad är att anknytningssystemet är organiserat på så vis att barnet söker skydd hos sin omvårdare, medan omvårdnadssystemet är organiserat att ge skydd till barnet (George & Solomon, 1999). Omvårdnad är således en emotionell känsla att vårda en annan människa och målet med omvårdnaden är att tillgodose behoven hos den andra människan (Bell & Richard, 2000). För att lyckas med målen har Solomon och George (2002) menat att det krävs att mamman har en förmåga att kunna samspela med sin sociala omgivning och de behovssignaler som barnet sänder ut. Bowlby (1969/1982, 1988 refererat i Bengtsson & Psouni 2007) har menat att en förälders beteende tar sig uttryck genom ett

omvårdnadssystem som har en ömsesidig påverkan av barnets anknytning. Bengtsson och Psouni (2007) förklarar vidare att omvårdnad bildar ett eget beteendesystem och relaterade mentala representationer av föräldern i relation till sin roll som förälder, av föräldrarnas relation till sitt barn och av föräldrarnas representationer av barnet. Baserat på denna modell, föreslår Bengtsson och Psouni (2007) en metod för att analysera föräldrars omvårdnadsrepresentationer. Metoden kategoriseras och beskrivs på liknande vis som *Adult Attachment Interview* gällande anknytningsrepresentationer. Bengtsson och Psouni (2007) har utifrån dessa tankegångar menat att modellerna om vuxenanknytning och omvårdnad bygger på ens erfarenheter och kognitiva affekter.

Syfte och hypoteser

Studiens syfte var att vidare undersöka relationen mellan mentala representationer av den egna uppväxten och ens relation till sina föräldrar under sin uppväxt, och mentala representationer av den relation man har haft och har med sitt barn, detta särskilt för fostermodrar. Påverkar fostermoderns mentala representationer av hennes egen uppväxt hennes sätt att tänka kring sin relation till sitt fosterbarn, fosterbarnet själv och sig själv som fosterförälder? Huvudhypotesen var att det skulle finnas ett sådant samband, att den vuxenanknytningsstil som fostermamman har i det sätt hon mentalt representerar och bearbetar sina erfarenheter med sina föräldrar under sin uppväxt hänger samman med den caregivingstil hon har i det sätt hon mentalt representerar och bearbetar sina erfarenheter som förälder till sitt fosterbarn.

Metod

Deltagare

Nitton fostermammor deltog i studien. Mammorna hade 1-5 fosterbarn ($M= 2$) ($SD= 0,88$). 10 fosterbarn var i ålder 4-9 år, 12 barn var mellan 10-15 år, 10 fosterbarn var 16-20 år och endast ett barn i åldern 21-25 år. De fosterbarn som fokuserades på i intervjuerna var från 6 år till 18 år. De mammor med flest antal biologiska barn hade 6 barn och de fostermammor med lägst antal biologiska barn hade 1 barn ($M= 2,89$; $SD= 1,29$). 8 av de biologiska barnen var i åldern 5-12 år, 10 barn 13-20 år, 9 barn 21-28 år och 6 barn i åldern 29-37 år. De flesta fostermammor (73,5 %) sysselsatte sig i hemmet med sina fosterbarn. På grund av krav som gäller för fosterfamiljer finns inga skilda eller arbetslösa och inga familjer där det förekommer våld.

Material

Studien baserades på djupgående standardiserade intervjuer kring anknytning och caregiving. Intervjufrågorna är tagna ur *Adult Attachment Interview* (AAI, George, Kaplan & Main, 1996) och *Caregiving and Attachment Interview* (Bengtsson & Psouni, 2002).

AAI intervjun innebär en fokusering hos den vuxnas tidigare erfarenheter och dess effekter på hans/hennes anknytning. Den inkluderar 20 strukturerade frågor med strukturerade följdfrågor, i form av informella frågor som ska uppmuntra den intervjuade att utveckla sin beskrivning av dennes tidigare erfarenheter. Intervjun

belyser aspekter och frågor såsom karaktären och kvalitén i förhållandet med sina föräldrar under sin barndom, vilken av föräldrarna han/hon stod närmast under barndomen och varför och hur personens barndom tros ha påverkat hans/hennes vuxna personlighet. Intervjun tar upp anknytningsrelaterade barndomserfarenheter så som separationer, hot och avvisanden och för att kunna utvärdera effekterna på dessa blir intervjupersonerna ombudda att ge skildringar av specifika minnen till upplevelserna. Intervjun ger sedan upphov till så kallade "experience"- och "state of mind" skalor. Experienceskalorna sammanfattar individens upplevelser, under deras uppväxt, av: (1) kärlek, (2) försummelse av deras fysiska eller emotionella behov, (3) avvisande och (4) reverserade roller där individen som barn var tvungen till att ta hand föräldern (involving) och (5) press att prestera i skolan och annars. Dessa skalor skattas för mamman och pappan separat. State of mind skalorna reflekterar olika kvalitéer i individens mentala representationer av och berättelse om sin uppväxt. De fångar huruvida individens berättelse kännetecknas av: (6) idealiseringar av sin uppväxt och relationen till föräldrarna, (7) upprepande påståenden av oförmåga att minnas, (8) passivitet, (9) starka uttryck av ilska mot föräldrarna, (10) rädsla att någon närstående kan komma att dö plötsligt, (11) reflexion, förmåga att någorlunda ta avstånd från den egna berättelsen och kommentera upplevelser eller egna reaktioner, (12) konsekvent tänkande och (13) konsekvens i själva berättelsen. Det finns en mycket omfattande manual för hur man bedömer de olika skalorna, skriven av Main och Goldwyn (1998, refererat i Bengtson & Psouni, 2007). Där anges det att skalorna poängsätts graderat från 1 till 9, där poäng 1 kännetecknar minimum på skalan, och poäng 9 är det maximala. I manualen ges exempel och beskrivningar av möjlig text för varje poäng och varje skala. Poängen avser mäta de sannolika barndomserfarenheter av state of mind som anges av intervjupersoner tillsammans med en bedömning av kodarens syn på personens mentala stabilitet.

Intervjuprotokollen (AAI) klassificeras dessutom i en av tre grundläggande kategorier för anknytningskvalité. Den första är balans (A) och de individer som hamnar inom denna kategori beskriver sitt förhållande med sina föräldrar under barndomen som sammanhållande. De förklarar både sig själva och sina föräldrar som bristfälliga människor som gör sitt bästa. Den andra är missnöje (D) och den vuxna har i denna klass negativa erfarenheter av relationer under sin barndom. Karakteristiskt för dessa individer är deras avstängdhet gällande diskussioner av barndomen. Den tredje och sista klassificeringen är självupptagenhet (E); kännetecknen inom denna kategori är att intervjupersonerna beskriver sina omvårdare som självupptagna, intervjupersonerna beskriver även relationen som förödmjukande, osammanhängande och förvirrande.

CAI, som är en förkortning av *Caregiving and Attachment Interview*, är sammanställd av Bengtsson och Psouni (2001). CAI har 20 huvudfrågor som syftar till att lyfta fram föräldrars beskrivning och perception av deras barn under barnets uppväxt, av sig själva som föräldrar och av deras relation till barnet under barnets uppväxt. Designen på CAI-intervjun är formad på så sätt att det ska bildas en uppfattning om omvårdarens relation till barnet och dennes anknytning till föräldern, men även barnets relation till andra människor. CAI behandlar frågor så som *Vad brukade du göra när ditt barn var känslomässigt upprört?, vad brukade hända när ditt barn hade gjort sig illa, kan du erinra dig några speciella händelser, vilken betydelse tror du att ditt barns upplevelser*

tillsammans med dig som förälder har haft för hans/hennes vuxna personlighet, kände du dig avvisad av ditt barn någon gång när han/hon var liten, finns det något specifikt minne av det. Återgivning på CAI går tillväga på liknande sätt som AAI. Intervjuprotokollen skattas först på experience skalor (kärlek, försummelse, avvisande, reversering, press till prestation) och state of mind skalor (idealiserings, oförmåga att minnas, passivitet, ilska, dödsångest, reflektion, konsekvens i tänkandet, konsekvens i berättelsen). En extra skala här är skuldkänsla i förälderns berättelse. Sedan klassificeras intervjuprotokollen med hänsyn till caregivingkvalité. Här reflekterar de tre huvudkategorierna (balans F, avvisande D och självupptagen E) förälderns förhållande med sitt barn. Balans tyder på att ett balanserat, förtroendegivande och sammanhållande representation av förhållandet med barnet. Avvisande omvårdnad pekar på ett undertryckande förhållande till barnet och självupptagenhetsomvårdnad karakteriseras av bristande kontroll av tankar och känslor såsom ilska, skam och passivitet i mammans mentala representationer av sin relation till barnet. Frågorna 20 (*Vad hoppas du skall vara det mest väsentliga som ditt barn har fått med sig av att ha haft dig som förälder*) och 18 (*Om du fick ha tre önskningar för ditt barn tjugo år framåt från och med idag, vilka skulle det vara*) plockades bort i *Caregiving and Attachment Interview* på grund av att de var identiska med frågorna 20 och 18 i *Adult Attachment Interview*. Följdfråga 9 i *Caregiving and Attachment Interview*, *En del personer kommer ihåg hot eller någon form av övergrepp inom familjen. Händelse något sådant dig eller någon annan in din familj och hur gammal var ditt barn då*, plockades bort på grund av att den om möjligt kunde uppfattas som emotionellt känslig eller kränkande mot fostermamman. Eftersom *Caregiving and Adult Attachment Interview* är framställd till föräldrar med vuxna barn fick två frågor struktureras om så intervjun kunde anpassas till fosterbarn som var yngre. De frågor som anpassades var fråga 13B, *Har ditt barn förlorat andra närstående personer sedan han blev vuxen?* Denna fråga strukturerades om till: *Har ditt fosterbarn förlorat någon viktig person den senaste tiden*, detta då eftersom många av fosterbarnen inte var vuxna utan fortfarande barn. Fråga 15, *Förändrades ditt förhållande med ditt barn sedan han vuxit upp, förändringar som ägde rum ungefär mellan barndomen och vuxenlivet*, ändrades till *Hur har ditt förhållande med ditt fosterbarn förändrats med tiden*, eftersom grundfrågan syftar på tonårstiden, en tid som inte att alla fosterbarn än har gått igenom.

Procedur

De 19 fostermammorna valdes ut med hjälp av en familjeenhet i en kommun i Skåne. Familjeenheten ringde upp fostermammor som sedan gav sitt godkännande innan deras telefonnummer kunde lämnas vidare till försöksledaren. Alla fostermammor kontaktades via telefon och där gavs en kort information om undersökningen, vilken innebar en presentation av försöksledaren, vilket ämne uppsatsen skulle skrivas i och att uppsatsen skulle handla om fosterfamiljer och anknytning samt att fostermammorna skulle förbli anonyma och att intervjun var frivillig.

Största antalet av intervjuerna utfördes i fostermammornas egna hem, det fanns dock intervjuer som genomfördes i försöksledarens hem, på fostermammornas jobb eller på kafé. Ytterligare och mer detaljerad information gavs till fostermammorna innan intervju sattes igång. Denna information behandlade återigen anonymiteten, att fostermamman när som helst kunde avsluta intervjun utan att ge giltigt skäl, att några av

frågorna kunde vara känsllosamma och att intervjun behandlade frågor så väl som sin egen barndom som ett specifikt fosterbarn de hade tagit sig an. Flertalet av intervjuerna varade under cirka en timmes tid, men det fanns de intervjuer som både översteg och understeg denna tid. Innan intervjuens början fyllde mammorna i ett formulär om sig själva, avseenden deras anställning, antal biologiska barn, antal fosterbarn etcetera (se bilaga). I samband med intervjun delades även ett formulär om godkännande ut, som innebar att fostermamman accepterade sin medverkan i intervjun.

Intervjuerna (ca 25 inspelade timmar) transkriberades verbatim (totalt 434 A4 sidor) till 38 separata protokoll (19 AAI protokoll samt 19 CAI protokoll). Det transkriberade materialet från intervjuerna scorades och intervjuerna klassificerades av en erfaren AAI coder enligt AAI (Main & Goldwyn, 1998) samt CAI-manualen (Bengtsson & Psouni, 2001). Det fanns ingen information på protokollen som kunde ge ledtråd om vilken AAI-intervju som höll ihop med vilken CAI-intervju. Inte heller fanns det någon information om deltagarnas identitet eller situation, förutom den som deltagaren själv berättade under intervjun. I ett nästa steg scorades en kvalificerad, senior tillförlitlig AAI coder 4 AAI intervjuer och 4 CAI intervjuer valdes ut slumpmässigt ur materialet. Interbedömarreliabilitet för AAI beräknades på 4 (av 19) intervjuer. Slutklassificeringar på dessa AAI intervjuer var identiska och total reliabilitet för scalescores blev .91 ($p < .0001$). Interbedömarreliabilitet för CAI beräknades på 4 (av 19) intervjuer. Slutklassificeringar på dessa CAI intervjuer var identiska och total reliabilitet för scalescores blev .87 ($p < .0001$).

Resultat

Enligt AAI hade 58 % av mammorna ett balanserat förhållande till sin omvårdare under barndom (klassifikation F), 32 % var missnöjda med sitt förhållande till sina omvårdare under barndomen (klassifikation D) och 10 % verkade vara självupptagna och något stagnerade i sina tankar när de berättade om sin barndom (klassifikation E). Enligt CAI så hade 74 % balanserade representationer av sitt förhållande med sina fosterbarn (F), 21 % var missnöjda med sitt förhållande till sina fosterbarn (D) och 5 % påvisade ett självupptaget förhållande med sina fosterbarn (E). Krosstabulering av anknytnings- och omvårdnadsrepresentationer (Tabell 1) visade att mödrarnas klassificering när det gäller anknytningsrepresentationer och deras klassificering när det gäller omvårdnadsrepresentationer sammanträffade (Likelihood exact ratio $G_{(4, 1)} = 16.5$, $p < .001$, $Kappa = .68$, $p < .0001$). Detta innebär att en kvinna som uppvisar självupptagenhet i sina mentala representationer av sin uppväxt med stor sannolikhet kommer att även uppvisa självupptagenhet i sina representationer av sin relation till sitt fosterbarn.

Tabell 1: *Krosstabulation av mödrars klassifikationer av anknytningsinställning (AAI) med deras klassifikationer med hänsyn till omvårdnadsrepresentationer (CAI).*

<u>Anknytning: AAI</u>	<u>Omvårdnad: CAI</u>			Total
	D	E	F	
Dismissive (D)	4	0	2	6
Preoccupied (E)	0	1	1	2
Autonomous (F)	0	0	11	11
Total	4	1	14	19

Vi även gjorde en dikotomal krosstabulering av anknytnings- och omvårdnadsrepresentationer (Tabell 2) och upprepade analysen. Även här visade det sig att mödrarnas klassificering när det gäller anknytningsrepresentationer och deras klassificering när det gäller omvårdnadsrepresentationer sammanträffade (Likelihood exact ratio $G_{(19, 1)} = 3.99, p < .05, Kappa = .45, p < .05$).

Tabell 2: *Dismissive D och preoccupied E sammanställs till en komponent som tillsammans visar ett obalanserat förhållande.*

<u>Anknytning:AAI</u>	<u>Omvårdnad: CAI</u>		Total
	D + E	F	
D + E	5	3	8
F	0	11	11
Total	5	14	19

En korrelationsanalys genomfördes för att kunna fastställa om det även fanns några samband mellan fostermödrars upplevda relation till deras egna föräldrar och deras upplevda relation med sina fosterbarn gällande experience såväl som state of mind scores (Tabell 3). Korrelationsanalysen visade att det fanns samband mellan *AAI och CAI* gällande dimensionerna kärlek, avvisande, press till prestation samt rädsla att någon närstående kommer plötsligt att dö. Inga andra signifikanta skillnader påträffades.

Viktigt att notera i Tabell 3 är att trenden redogör för en mer negativ presentation av upplevda erfarenheter av barndomen jämförelsevis vad fostermödrarna berättar om upplevda erfarenheter som förälder. Det visas även i Tabell 3 att AAI positiva skalor blir positivare på respektive CAI och AAI negativa skalor är mindre negativa i respektive CAI.

Tabell 3: Medelvärden och Standardavvikelser för AAI och CAI subskalor, samt korrelation motsvarande subskalor emellan.

Protokoll	AAI		CAI		r	T (N=19)
	M	SD	M	SD		
Kärlek -mamma	5.53	2.41	5.87	1.37	.54**	-.74
Försummelse -mamma	2,73	2,45	1,00	0,00	---	3,10**
Avvisande -mamma	2.90	2.33	1.53	1.22	.55**	3.06***
Reverserade roller mamma	1.74	1.79	1.05	0.23	.44*	1.75
Prestationspress -mamma	1.32	0.75	1.05	0.23	.54**	1.76
Kärlek-pappa	5.21	2.15	5.92	1.47	.33	-1.43
Försummelse -pappa	2,16	2,14	1,00	0,00	---	2,37
Avvisande-pappa	2.26	1.94	1.37	1.21	.15	1.83
Reverserade roller pappa	1,44	1,46	1,00	0,00	---	1,29
Prestationspress -pappa	1,16	0,50	1,00	0,00	---	1,37
State of mind skalor						
Idealisering	2.47	1.68	2.55	1.42	.21	-.18
Inget minne	3.53	1.81	1.21	.42	.29	5.82***
Passivitet	2.84	1.61	1.84	.83	.40*	2.92*
Ilska	2.68	2.00	1.21	.42	.15	3.42
Skuld känsla	2,84	1,61	1,82	0,83	0,40	2,92**
Dödsrädsla	1.61	1.04	1.67	.91	.67**	-.29*
Reflektion	2.74	1.69	2.55	1.21	.78***	.75
Konsekvent tänkande	5.76	1.51	5.79	1.02	.74**	-.11
Konsekvent berättelse	5.92	1.44	5.84	1.00	.67***	.32

*p < .10, ** p < .05, *** p < .001

Diskussion

Studien behandlade relationen mellan mentala representationer av fostermödrars relation till sina föräldrar under sin uppväxt, och mentala representationer av den relation fostermödrar har haft eller har med sitt fosterbarn.

Att anknytningskvalitén i ett barns relation till sina föräldrar är kopplat till föräldrarnas egna anknytningsrepresentationer under barndomen har diskuterats och forskats om i många studier. En av dem är Odipo (2002) som fann en signifikans mellan föräldrarnas inre mentala representationer av deras egna föräldrar och deras barns anknytning till dem. Odipos analys är inte en presentation att det finns samband mellan mentala representationer av anknytning under barndomen och mentala representationer av den omvårdnad som ges till sitt barn, utan är endast ett fastställande att ett barns anknytningsstil är sammanhängande med omvårdarens anknytningsrepresentationer

under barndomen och inte att den omvårdnad som ges till barnet är sammanhängande med anknytningsrepresentationer under barndomen. Bengtsson och Psouni (2007) har i nyare forskning funnit att vuxna individers mentala representationer av anknytning (den relation de hade med sina föräldrar under sin barndom) är sammankopplade till dessa vuxna individers' mammors nuvarande omvårdnadsrepresentationer (den relation de har haft och har med sina barn). Detta tyder på att, förutom föräldrarnas egna anknytningsrepresentationer är dennes omvårdnadsrepresentationer viktiga för den anknytningsinställning barnet utvecklar.

Denna studie ger stöd åt att hos mamman (fostermamman), är anknytnings- och omvårdnadsrepresentationer delvis sammankopplade. I testet visade sig ett signifikant sammanträffande av klassifikationer balanserad (F), missnöjd (D) och självupptagen (E). Vidare visade testet att mest andel procent av de intervjuade fostermammorna i *Adult Attachment Interview* blev placerad i klassificeringen balanserat förhållande med sin omvårdare under barndomen, näst högst antal procent hamnade under klassificeringen missnöjt förhållande med sin omvårdare och minst antal procent var under klassificeringen självupptagenhet hos föräldrarna under barndomen. Vidare visades att procentenheterna följdes i *Caregiving and Attachment Interview*, närmare bestämt att de fostermammor som hade ett balanserat förhållande med sina fosterbarn hade högst procentenheter och den klassificering med lägst procentenheter var de mammor som hade ett självupptaget förhållande med sina fosterbarn. Dessa fynd tyder på att studien är valid och generaliserbar, eftersom de stämmer väl överens med van IJzendoorn och Bakermans-Kranenburg (1996) metaanalys av *Adult Attachment Interview* data från sammanlagt över 800 vuxna: 58 % var klassificerade som balanserade i förhållande till sin omvårdare, 24 % var missnöjda med sina föräldrar och 18 % hamnade under klassificeringen självupptagenhet. I en likhetsdragnings till van IJzendoorns och Bakermans-Kranenburgs (1996) studie och den här studien så visas det tydligt att fostermammor i denna studie klassificeras mycket lika den allmänna befolkningen. Flest procentenheter hamnade under klassificeringen balanserat förhållande, näst högst procentenheter hamnade under klassificeringen missnöjdhet under barndomen och lägst procentenheter klassificerades som självupptagenhet. Även att procentenheterna stämmer överens med IJzendoorns och Bakermans-Kranenburgs (1996) normer således att ett balanserat förhållande ligger mellan 70 och 50 %, missnöjdhet mellan 32 och 23% och mellan 20 och 5 % klassificerades som självupptagenhet, oavsett antal intervjuade personer. Att förutsätta att van IJzendoorns och Bakermans-Kranenburgs (1996) resultat är slumpmässiga vore inkorrekt eftersom de har utfört mycket omfattande metaanalyser med ett högt antal intervju personer från olika länder/språk/ år. Utifrån deras resultat går det att dra slutsatsen att även resultaten i denna studie inte är slumpmässiga.

Även i *Caregiving and Attachment Interview* följs procentenheterna som i *Adult Attachment Interview*, både i jämförelse med den här studiens resultat och van IJzendoorns och Bakermans-Kranenburgs resultat. Däremot fanns det några fall i denna databas där kvinnorna kommunicerade mycket positivare mentala representationer av sin relation till sina fosterbarn än de som gällde sin relation till sina föräldrar. Denna slutsats går något emot Rhodes, Orme, Cox och Buehler (2003) studie där det tas upp att fosterfamiljer med omfattande resurser så som kärleksfull support och hög förmåga att

kunna förmedla medkänsla till andra människor har en större benägenhet att öppna sitt hem för andra människor och därmed bli familjehem. Kärleken och empatiförmågan till andra människor skulle kunna kopplas till en säker anknytningsstil under barndomen och därmed ett balanserat förhållande med sitt fosterbarn. Men vi ser att i vissa fall fostermammor verkar kunna utveckla ett balanserat förhållande med sitt fosterbarn även om deras egna erfarenheter med sina föräldrar inte är så balanserade. Exempelvis, som grupp säger sig fostermammor vara signifikant mindre avvisande av sina fosterbarn än vad de själva har upplevt i sin relation med sina föräldrar.

I studien har signifikanta samband påträffats gällande även specifika variabler: fostermammornas berättelser av sina anknytningserfarenheter med sina föräldrar och omvårdnadserfarenheter med sina fosterbarn höll ihop när det gäller uttryck av kärlek, avvisande beteenden, att pressa barnet att prestera. Ännu mer viktigt, mammornas sätt att organisera sina tankar och sina berättelser kring anknytnings- respektive omvårdnadserfarenheter var likadana vad det gäller uttryck av en okontrollerbar dödsrädsla, förmåga till själv-reflektion, konsekvent tänkande och konsekvens i själva berättelsen. Eftersom det gjordes många jämförelser av denna analys bör de signifikanta resultaten betraktas med försiktighet. Det de kanske kan betraktas som är ett tecken på att olika aspekter av ens anknytningsrepresentationer är mer betydande för hur ens omvårdnadsrepresentationer kommer att utvecklas.

Rodger, Cummings och Leschied (2006) belyser anledningar till varför familjehem väljer att ta sig an fosterbarn och tre stora motiv som framkommit ur studien är (1) vilja hjälpa och stödja utsatta barn (2) kunna arbeta i hemmet (3) att fylla ett tomrum efter de biologiska barnen flyttat hemifrån. Med anledning av dessa tre orsaker går det att koppla resonemanget till kvalitén hos fosterhem. Kvalité anses vara en funktion av fosterföräldrarnas kvalifikationer att tillgodose fosterbarns grundläggande behov (Orme, et al., 2003). Det är dock fostermödrars emotionella omvårdnad till fosterbarnen som är en betydelsefull orsak till hög kvalité. Ett hem som väljer med anledning av att vilja stödja och hjälpa ett barn som befunnit sig i en svår omgivning borde uppnå en högre kvalité som familjehem. Detta är dock inget som går att ta för givet, utan är endast ett antagande, liksom socialarbetare måste göra då de anlitar familjehem. Att kunna se kvalitén hos familjehem är sannolikt ingen enkel uppgift för socialarbetare, men det finns dock givna kvalifikationer som de tittar på, men inget som har nämnts i litteraturen. En tanke är att socialarbetarna kunde undersöka fosterföräldrars relation och anknytning till de egna föräldrarna under barndomen, med hänsyn till resultaten som framkommit i denna studie, nämligen att anknytningsstil under barndomen hänger samman med den omvårdnad som ges till fosterbarnen. Baksidan av detta skulle dock vara en osäkerhet om fosterföräldrarna skulle vara ärliga om sin barndom, men framförallt skulle det inte vara rättvist för dem som vill bli fosterföräldrar och som inte har haft ett balanserat förhållande och säker anknytningsstil till sina föräldrar under barndomen. Dessutom är det en elitistisk tankegång som i praktiken säkerligen skulle utmynna i ett statiskt samhälle där människor med besvärande bakgrunder än mer skulle lastas för deras förflutna. Det finns ytterligare ett stort "men" med denna tankegång, nämligen att förhållandet mellan AAI och CAI inte är deterministiskt. För återigen går det att koppla till Bengtsson och Psouni (2007) studie där det nämns att anknytningsstilen under barndomen endast vägleds av den omvårdnad som ges till sina

barn. En granskning av det resultat som framkommit ur denna studie visar att i *Adult Attachment Interview* hade bara 58 % ett balanserat förhållande medan en ökning hade skett i *Caregiving and Attachment Interview* med 16 %. Detta betyder att det finns en sannolikhet att även ett missnöjt eller förödmjukande förhållande med sina föräldrar under barndomen kan utveckla ett balanserat förhållande med sina fosterbarn. Cole (2005) framför i sin studie att en anledning till att familjehem väljer att bli fosterföräldrar är för att ge fosterbarnen en omvårdnad de själva inte fick under sin barndom. Slutsatsen av detta är att det finns ett samband mellan mentala anknytningsrepresentationer under barndomen och den omvårdnad som ges till sina barn, men att allt inte är hugget i sten, det vill säga att det finns undantag och att det inte fullkomligt går att förutsätta att bara för att en individ har haft dåliga erfarenheter av anknytningsrepresentationer behöver inte det betyda att de ska ge sina barn detsamma. Ljuset i tunneln är just det faktum att omvårdnarnas caregiving inte är förutbestämt av dessas barndomsrelationer. Detta ser jag som hoppfullt då omvårdare med icke-kärleksfulla, icke-balanserade och andra negativt laddade barndomsrelationer med sina omvårdare inte nödvändigtvis behöver utveckla en caregiving, präglad av samma inslag.

Slutsatsen av föregående resonemang är alltså att det inte endast finns likheter mellan AAI-protokollet och CAI-protokollet utan även skillnader. Skillnaderna är att fostermammor som hamnade under klassificeringen självupptagenhet eller missnöje under barndomen ändå utvecklar ett balanserat förhållande med sina fosterbarn. Vidare resultat av denna tankegång finnes även i tabell 3, som påtalar att de negativa skalorna i AAI blir mindre negativa i CAI likaså att de positivare skalorna i AAI blir mer positivare i CAI. Möjligheterna till förändringen att de från det självupptagna och/eller missnöjda till balans kan bero på ett flertal faktorer. En tanke är att fostermamman kan få ett betydande stöd av sin make, ett emotionellt stöd som maken ger och därmed ett komplement till kärlek och balans som fostermamman inte fick under sin barndom. En annan orsak till förändring kan vara, precis som Cole (2005) nämner, att fostermamman vill ta sig an barn som har svårigheter inom sin familj och ge dem den omvårdnad de inte själva fick som barn. Fostermammor vill alltså hjälpa barn som har haft negativa erfarenheter av tidigare anknytningsrepresentationer, precis som de själva hade under sin barndom, för att ge barn nya anknytningsrepresentationer och trygghet som de själva inte upplevde under sin barndom

Vidare forskning

Eftersom resultatet i undersökningen visade att de mentala representationer som finns hos fostermödrar gällande anknytning under uppväxttiden hänger samman med den omvårdnad hon ger sina fosterbarn hade det på ett långsiktigt perspektiv varit intressant att undersöka fostermammornas fosterbarn och deras omvårdnad till deras barn. Närmare bestämt att utföra exakt samma undersökning, med en sammansatt AAI och CAI intervju där de vuxna fosterbarnen först fick ange deras undermedvetna anknytningsrepresentationer under uppväxttiden i fosterhemmet och sedan ange sina föreställningar om deras relation till de egna barnen.

Referenser

- Ackerman, J., & Dozier, M., (2005) The influence of foster parent investment on children's representations of self and attachment figures. *Applied Developmental Psychology*, 26, 507-520, July 2005.
- Ainsworth, M. D. S., Blehar, M. D., Waters, E. & Wall, S. (1978). Patterns of attachment: A psychological study of the strange situation. Hillsdale: NJ: Erlbaum.
- Bates, C., & Dozier, M., (2002) The importance of maternal state of mind regarding attachment and infant age at placement to foster mothers' representations of their foster infants. *Infant mental Health*, 23(4) 417-431
- Bengtsson, H., & Psouni, E., (2001) Caregiving and Attachment Interview
- Bengtsson, H., & Psouni, E., (2007) Mothers' Representation of Caregiving and their Adult Children's Representation of Attachment: Intergenerational Concordance and Relations to Beliefs about Mothering. *Submitted to appear in Scandinavium Journal of Psychology*. 2007-03-27.
- Cole, A., (2005) Foster Caregiver Motivation and Infant Attachment: How do Reasons for Fostering affect Relationship? *Child and Adolescent Social Work Journal*, 22, 5-6, December 2005.
- Denby, R. W., Rindfleisch, N., & Bean, G., (1999) predictors of foster parent's satisfaction and intent to continue foster. *Child Abuse & Neglect*. 23, 287-303.
- Denuwelaere, M., & Bracke, P., (2007) Support and Conflict in the Foster Family and children's Well-Being: A Comparison Between Foster and Birth Children. *Family Relations*, 56, 1, January 2007.
- George, C., Kaplan, N., & Main, M. (1984/1996). *Adult Attachment Interview Protocol* (3rd ed.) Unpublished manuscript, University of California at Berkeley.
- George, C., Kaplan, N., & Main, M., (1996) Adult Attachment Interview. *Department of Psychology*, 3.
- George, C., & Solomon, J., (1999) The Development of Caregiving: A Comparison of Attachment Theory and Psychoanalytic Approaches to Mothering. *Psychoanalytic Inquiry*, 19:618-646.
- George, C., & Solomon, J., (2002) Toward an Integrated Theory of Maternal Caregiving. *Infant Mental Health*, 3.
- McWey, L., (2004) Predictors of attachment styles of children in foster care: An attachment theory model for working with families. *Journal of Marital and Family Therapy*, 30, 4, 439-452, October 2004.

- Mennen, F., & O'Keefe, M., (2005) Informed decisions in child welfare: The use of attachment theory. *Children and Youth Services Review*, 27, 577-593.
- Mullins, D., & Tisak, M., (2006) Moral, conventional, and personal rules: The perspective of foster youth. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 27, 310-325.
- Odipo, C., (2002) Adult attachment classification and foster mothers' perceptions of their relationship with their at-risk foster children. *Department of Educational & Counseling Psychology*. UMI 3050040.
- Orme, J., & Buehler, C., (2001) Foster family characteristics and behavioral and emotional problems of foster children: a narrative review. *Family Relations: Interdisciplinary Journal of Applied Family Studies*. 50 (1), 3-15.
- Orme, J., Buehler, C., McSurdy, M., Rhodes, K., & Cox, M-E., (2003) The Foster Parent Potential Scale. *Research on Social Work Practice*, 13, 2, 181-207, March 2003.
- Orme, J., Buehler, C., McSurdy, M., Rhodes, K., Cox, M-E., & Patterson, D., (2004) Parental and familial characteristics of family foster care applicants. *Children and Youth Services Review*, 26, 309-329.
- Orme, J., Cuddeback, G., Buehler, C., Cox, M-E., & LeProhn, N., (2007) Measuring Foster Parent Potential: Casey Foster Parent Inventory-Applicant Version. *Research on Social Work Practice*, 17;77, February 2007.
- Psouni, E., (2007) Partner and inter-role influences on parental satisfaction. *Manuscript to be submitted to Journal of Family Psychology*, 2006-12-20.
- Rhodes, K., Orme, G., Cox, M-E., & Buehler, C., (2003) Foster family resources, psychosocial functioning and retention. *Social Work Research*, 27, 3, september 2003.
- Rodger, S., Cummings, A., & Leschied, A., (2006) Who is caring for our most vulnerable children? The motivation to foster in child welfare. *Child Abuse & neglect*, 30, 1129-1142.
- Shlonsky, A., Duerr-Berrick, J., & Garfinkel, I., (2001). Assessing and promoting quality in kin and nonkin foster care. *Social Service Review*. 75(1).
- van IJzendoorn, M., & Bakermans-Kranenburg, M., (1996) Attachment Representations in Mothers, Fathers, Adolescents, and Clinical Groups: A Meta-Analytic Search for Normative Data. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 64, 1, 8-21, February.

Bilaga

Vi skulle vara tacksamma om du kunde svara på de här allmänna frågorna som beskriver Dig som person. Vänligen sätt ett kryss i den ruta som stämmer för Dig. Observera att all information du anger är helt anonym och kommer aldrig att kunna relatera tillbaka till dig som person.

Jag har följande utbildningskompetens: Ingen utbildningskompetens

Gymnasiekompetens

Yrkesträning Högskoleexamen Forskarutbildning

○ För tillfället är jag: Anställd heltid Anställd deltid Studerande
Annat

○ En normal arbetsvecka arbetar jag _____ timmar.

○ Vi är _____ vuxna och _____ barn i hushållet.

○ Jag bor i en: hyresrätt bostadsrätt radhus/villa med _____ rum.

○ Min hälsa för tillfället är Utmärkt Bra Normal Dålig Mycket
dålig

○ Jag har _____ biologiska barn som är _____ gamla

○ Jag har _____ fosterbarn som är _____ gamla

TACK SKA DU HA!